

PETERKA PARTNERS

THE CEE LAW FIRM

**Wpływ pandemii COVID-19 na prowadzenie
działalności gospodarczej w Federacji
Rosyjskiej**

adw. Marcin Kryszko

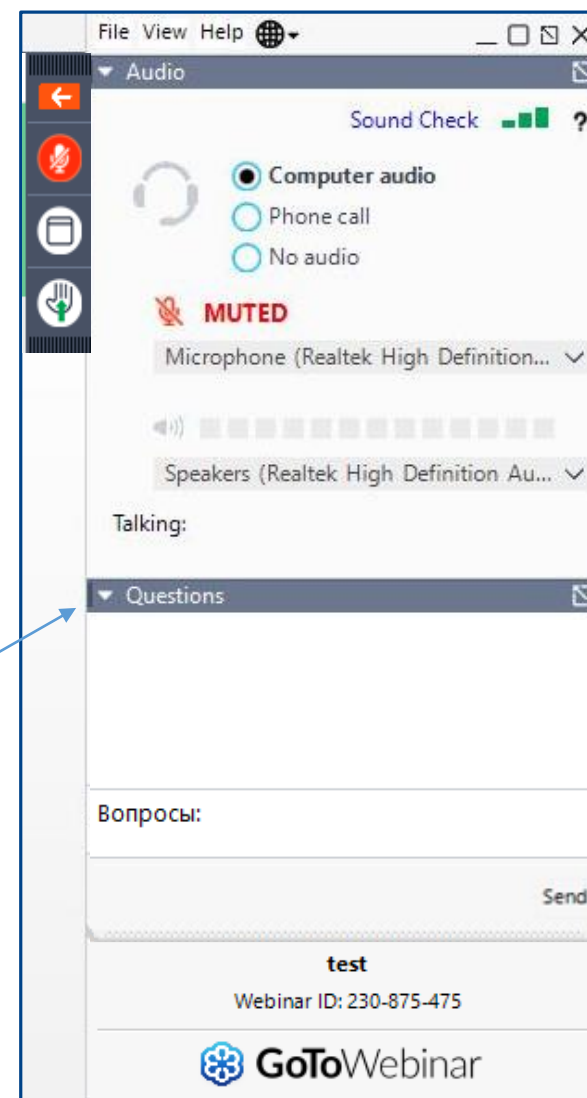
10.04.2020

Transmisja na żywo

Webinarium transmitowane jest na żywo. Mikrofony wszystkich uczestników są wyciszone.

Pytania i komentarze:

- Aby rozwinąć interfejs użytkownika, proszę nacisnąć strzałkę - ...
- Możesz zadawać pytania i komentować używając interfejsu użytkownika. Pytania można zadawać w zakładce „Questions”.

Plan prezentacji

1. Wybrane ograniczenia dot. prowadzenia działalności gospodarczej w Federacji Rosyjskiej;
2. Wpływ pandemii COVID-19 na zobowiązania z umów podlegających prawu rosyjskiemu;
3. Środki wsparcia i ułatwienia dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w Rosji.

Wybrane ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej

Zakaz wjazdu dla obcokrajowców

Od dnia 18 marca 2020 r. do 1 maja 2020 r. tymczasowo ograniczono wjazd do Federacji Rosyjskiej obywateli krajów obcych i bezpaństwowców. Zakaz nie dotyczy:

- ✓ Pracowników misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych, organizacji międzynarodowych i ich przedstawicielstw, oraz członków rodzin wspomnianych osób;
- ✓ kierowców samochodów międzynarodowego transportu samochodowego, załóg statków powietrznych, morskich i śródlądowych, brygad pociągów i lokomotyw itp.;
- ✓ członków oficjalnych delegacji, osób, posiadających wize dyplomatyczne, służbowe bądź wize prywatne zwykłe, wydane w związku ze śmiercią bliskiego krewnego, oraz wize prywatne zwykłe wydane decyzją Ministerstwa Spraw Zagranicznych Federacji Rosyjskiej;
- ✓ osób, które są członkami rodzin, opiekunami obywateli Federacji Rosyjskiej;
- ✓ osób, stale zamieszkujących na terenie Federacji Rosyjskiej (niezbędne pozwolenie na pobyt), oraz osób podróżujących tranzytem przez przejścia graniczne na terenie lotnisk.

Zawieszenie wydawania wiz, zaproszeń na przyjazd do Rosji i pozwoleń na pracę

- Wydział Konsularny Ambasady Rosji w Polsce oraz Konsulaty Generalne Rosji czasowo zawieszają przyjmowanie dokumentów, procedowanie i wydawanie obcokrajowcom wiz wszystkich kategorii, z wyjątkiem dyplomatycznych, służbowych i zwykłych wiz biznesowych, a także zwykłych wiz prywatnych w związku ze śmiercią bliskiego krewnego i wydanych decyzją MSZ RF, które mogą być wydawane osobom nieobjętym zakazem wjazdu.
- Co do zasady wstrzymano przyjmowanie dokumentów, procedowanie i wydawanie zaproszeń na przyjazd do RF. Wyjątki związane są ze specjalną sytuacją rodzinną i osobistą. Ponadto, wstrzymano wydawanie pozwoleń na pracę cudzoziemcom znajdującym się za granicą.
- Z drugiej strony, rosyjskie MSW przedłuża okres ważności wiz, pozwoleń na pobyt, patentów na wykonywanie pracy i okresy przebywania bezwizowych imigrantom w stosunku do cudzoziemców przebywających obecnie w RF. Ponadto, Wznowiło wydawanie: pozwoleń na pozyskiwanie i korzystanie z zagranicznych pracowników i pozwoleń na pracę dla cudzoziemców znajdujących się w RF.

Wyjaśnienia rosyjskiego MSZ odnośnie przedłużania ważności niektórych dokumentów migracyjnych:

✓ <https://xn--b1aew.xn--p1ai/news/item/19812878>

Rozporządzenie Rządu RF nr 635-p i Rozporządzenie Rządu RF nr 730-p:

✓ <http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001202003170002?index=0&rangeSize=1>

✓ <http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001202003260021>

Moskwa – samoizolacja

Obowiązek samoizolacji dotyczy wszystkich mieszkańców stolicy, niezależnie od wieku.

Opuszczenie mieszkania dozwolone jest:

- ✓ w przypadkach związanych z koniecznością uzyskania pomocy medycznej;
- ✓ w związku z **wyjściem do pracy**;
- ✓ w celu zakupów w najbliższym sklepie spożywczym lub aptece, wyprowadzaniem psa na spacer (w odległości nie większej niż 100 metrów od miejsca zamieszkania) oraz wynoszenia śmieci.

Wprowadzony reżim nie ogranicza prawa do przyjazdu lub opuszczenia Moskwy.

Moskwa – ograniczenia w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej

Wszystkie ograniczenia wynikające z Dekretu mera Moskwy obowiązują do **1 maja 2020 r.** Ograniczenia obejmują m.in.:

- ✓ zakaz przeprowadzania wydarzeń sportowych, rozrywkowych, publicznych i innych imprez masowych;
- ✓ wstrzymanie działalności miejsc, w których świadczone są usługi w zakresie rozrywki, kultury, sportu, rekreacji, edukacji, reklamy itp.;
- ✓ wstrzymanie działalności restauracji, kawiarni, stołówek, bufetów, barów, restauracji i innych placówek gastronomiczne, z wyjątkiem dostawy na wynos;
- ✓ wstrzymanie działalności salonów kosmetycznych, spa i innych miejsc w których świadczone są podobne usługi, z wyjątkiem usług świadczonych zdalnie, a także usług świadczonych na podstawie licencji na prowadzenie działalności medycznej.

Moskwa – ograniczenia w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej

- ✓ Wstrzymanie działalności obiektów handlu detalicznego, z wyjątkiem: aptek i punktów aptecznych; specjalistycznych sklepów detalicznych, w których zawierane są umowy o świadczenie usług komunikacyjnych oraz sprzedaż sprzętu komunikacyjnego związanego z tymi usługami (w tym telefony komórkowe, tablety); specjalistycznych sklepów detalicznych, które sprzedają produkty (sprzęt) medyczne i okulistyczne, artykuły dla zwierząt domowych; obiektów handlu detalicznego w zakresie sprzedaży produktów spożywczych i (lub) niezbędnych artykułów nieżywnościowych określonych w Załączniku nr. 1 do Dekretu Moskwy.

Dekret nie ogranicza sprzedaży towarów na odległość, w tym obejmującej dostawę towaru.

Moskwa – obowiązki przedsiębiorców kontynuujących działalność

Organizacje i indywidualni przedsiębiorcy kontynuujący prowadzenie działalności zobowiązani są do:

- ✓ Zapewnienia środków bezpieczeństwa w przedsiębiorstwie, w tym m.in. zapewnienia przestrzegania obowiązku zachowania dystansu (1,5 metra) i prowadzenia dezynfekcji;
- ✓ Sporządzenie dokumentu określającego ilość pracowników (umowy o pracę + umowy cywilnoprawne) z podziałem na: a) pracowników pracujących zdalnie; b) pracowników niepracujących zdalnie; c) pracowników, którzy zgodnie Rozporządzeniem Prezydenta RF objęci są dniami wolnymi od pracy. Dokument należy sporządzić w odpowiedniej formie (Załącznik nr 3 do Dekretu) oraz wysłać na adres e-mail: organization_size@mos.ru;
- ✓ **Pracodawcy:** zapewnienie pomiaru temperatury ciała pracownikom w miejscu pracy z obowiązkowym usunięciem z miejsca pracy osób z gorączką; udzielanie wsparcia pracownikom będących w reżimie samoizolacji oraz zakaz dopuszczania do zakładu i miejsca pracy pracowników zobowiązanych do samoizolacji; po otrzymaniu stosownego wniosku od Rospotrebnadzoru należy przekazać informację o kontaktach pacjenta-pracownika w związku z wykonywaniem jego funkcji zawodowej, zapewnić dezynfekcję pomieszczeń, w których przebywał pacjent-pracownik.

Dekret mera Moskwy z dnia 5 marca 2020 r.:

[https://www.mos.ru/upload/documents/docs/39-YM\(4\).pdf](https://www.mos.ru/upload/documents/docs/39-YM(4).pdf)

Profilaktyka w zakładzie pracy

Rekomendacje Rospotrenadzoru dla pracodawców w zakresie zapobiegania rozprzestrzenianiu się koronawirusa:

- ✓ Zapewnienie przy wejściu do zakładu możliwości czyszczenia rąk środkami antyseptycznymi przeznaczonymi do tych celów lub chusteczkami dezynfekującymi z jednoczesnym obowiązkiem kontroli przestrzegania tej procedury higieny;
- ✓ Monitoring temperatury ciała pracowników, gdy wchodzą do zakładu i w trakcie dnia pracy, z obowiązkowym usunięciem osób z gorączką i oznakami choroby zakaźnej z miejsca pracy;
- ✓ Obowiązki kontrolne: kontrola wezwania przez pracownika lekarza w celu zapewnienia podstawowej opieki medycznej choremu w domu; kontrolowanie przestrzegania reżimu samoizolacji przez pracowników;
- ✓ Informowanie pracowników o konieczności przestrzegania zasad higieny osobistej;
- ✓ Zapewnienie wysokiej jakości sprzątania pomieszczeń;
- ✓ Zapewnienie zapasu (co najmniej na 5 dni) środków dezynfekujących do sprzątania pomieszczeń i dezynfekcji rąk, osobistego wyposażenia ochronnego narządów oddechowych w przypadku wykrycia osób z objawami choroby zakaźnej (maski, respiratory);

Profilaktyka w zakładzie pracy

- ✓ Zapewnienie regularnej (co 2 godziny) wentylacji pomieszczeń w miejscu pracy;
- ✓ Zaleca się ograniczenie wszelkich imprez firmowych, udziału pracowników w innych wydarzeniach publicznych, wysyłania pracowników w podróże służbowe,
- ✓ Planując wakacje należy powstrzymać się od odwiedzania krajów, w których odnotowano przypadki nowego zakażenia koronawirusem (COVID-19);
- ✓ Reospotrebnadzor wydał dodatkowe zalecenia w zależności od warunków żywieniowych pracowników – istnienie bufetu/stołówki w zakładzie pracy lub jej brak.

Rekomendacja kancelarii: W celu formalnego zapewnienia przestrzegania w/w środków i wypełnienia obowiązków pracodawcy zalecamy przyjęcie odpowiedniego dokumentu wewnętrznego pracodawcy (ros. *приказ*), w którym należy ująć wszystkie wprowadzenie w zakładzie pracy wszystkich w/w środków oraz nałożyć na pracowników obowiązek zapoznania się z nim (potwierdzenie za podpisem).

Pismo Rospotrebnadzoru z dnia 10 marca 2020 r. obejmujące rekomendacje:

https://rospotrebnadzor.ru/deyatelnost/epidemiological-surveillance/?ELEMENT_ID=13955

Dni wolne od pracy

W okresie od dnia 30 marca do dnia 30 kwietnia na podstawie dwóch Rozporządzeń Prezydenta RF w całej Rosji zostały wprowadzone tzw. „dni wolne od pracy” z obowiązkiem **wypłaty wynagrodzenia w pełnej wysokości**.

Dni wolne od pracy ogłoszone Dekretem nie dotyczą następujących organizacji (pracodawców i ich pracowników):

- ✓ organizacji działających w sposób ciągły;
- ✓ organizacji medycznych i aptek;
- ✓ organizacji dostarczających ludności żywność i niezbędne towary (towary pierwszej potrzeby);
- ✓ organizacji wykonujących niecierpiące zwłoki prace w nadzwyczajnych sytuacjach i (lub) gdy istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się choroby, która stanowi zagrożenie dla innych, w innych przypadkach zagrażających życiu, zdrowiu lub normalnym warunkom życia ludności;
- ✓ organizacji zajmujących się naprawami i transportem, jeżeli taka działalność nie cierpi zwłoki;
- ✓ organizacji świadczących usługi finansowe w zakresie niecierpiącym zwłoki (przede wszystkim usługi w zakresie rozliczeń i płatności);
- ✓ innych organizacji określonych odpowiednimi organami władzy samorządowej na podstawie sytuacji sanitarno-epidemiologicznej i specyfiki rozprzestrzeniania się koronawirusa (COVID-19).

Dni wolne od pracy

- Pracownicy pracujący zdalnie **mają prawo pracować w dni wolne od pracy** na podstawie umowy z pracodawcą.

Rekomendacja: w celu organizacji pracy zdalnej pracowników należy zawrzeć z nimi dodatkową umowę o pracy zdalnej. W czasie pandemii umowa taka może mieć formę elektroniczną - wymiana korespondencji e-mail wraz z załącznikami. Po ustaniu ograniczeń wynikających z pandemii umowę o pracy zdalnej należy potwierdzić formą pisemną.

- Dzień wolny od pracy to nie weekend lub świąteczny dzień wolny od pracy w rozumieniu Kodeksu pracy, dlatego **wynagrodzenie wypłacane jest w standardowej**, a nie zwiększonej wysokości.
- Jeśli pracownik przebywa na urlopie w okresie od 30 marca do 30 kwietnia 2020 r., to urlop na dany okres nie podlega przedłużeniu.
- W okresie dni wolnych od pracy w stosunku do pracowników niepracujących rozwiązanie umów o pracę jest możliwe tylko z inicjatywy pracownika (na jego wniosek), jeżeli pracodawca jest gotowy przyjąć taki wniosek, za zgodą stron, a także z powodu wygaśnięcia umowy o pracę na czas określony.

Dni wolne od pracy

W okresie od dnia 30 marca do dnia 30 kwietnia na podstawie dwóch Rozporządzeń Prezydenta RF w całej Rosji zostały wprowadzone tzw. „dni wolne od pracy” z obowiązkiem **wypłaty wynagrodzenia w pełnej wysokości**.

Dni wolne od pracy ogłoszone Dekretem nie dotyczą następujących organizacji (pracodawców i ich pracowników):

- ✓ organizacji działających w sposób ciągły;
- ✓ organizacji medycznych i aptek;
- ✓ organizacji dostarczających ludności żywność i niezbędne towary (towary pierwszej potrzeby);
- ✓ organizacji wykonujących niecierpiące zwłoki prace w nadzwyczajnych sytuacjach i (lub) gdy istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się choroby, która stanowi zagrożenie dla innych, w innych przypadkach zagrażających życiu, zdrowiu lub normalnym warunkom życia ludności;
- ✓ organizacji zajmujących się naprawami i transportem, jeżeli taka działalność nie cierpi zwłoki;
- ✓ organizacji świadczących usługi finansowe w zakresie niecierpiącym zwłoki (przede wszystkim usługi w zakresie rozliczeń i płatności);
- ✓ innych organizacji określonych odpowiednimi organami władzy samorządowej na podstawie sytuacji sanitarno-epidemiologicznej i specyfiki rozprzestrzeniania się koronawirusa (COVID-19).

Dni wolne od pracy

Dekret Prezydenta RF z dnia 25 marca 2020 r. nr. 206:

<http://kremlin.ru/events/president/news/63065>

Dekret Prezydenta RF z dnia 2 kwietnia 2020 r. nr. 239:

<http://kremlin.ru/events/president/news/63134>

Wytyczne dla pracodawców i pracowników w związku z Dekretem Prezydenta RF z dnia 25 marca 2020 r. nr. 206:

https://rosmintrud.ru/labour/relationship/379?fbclid=IwAR1f_Wcq-OevTtS0Qi8gWdO8y9iYEcojRNhuz3DAHwq9MyOGWzN41RoLehM

Uzupełnienie do Wytycznych dla pracodawców i pracowników w związku z Dekretem Prezydenta RF z dnia 25 marca 2020 nr. 206:

<https://rosmintrud.ru/docs/1370>

Pytania i odpowiedzi dotyczącej organizacji pracy i zapewnienia przestrzegania praw pracowników w trakcie dni wolnych od pracy:

<https://rosmintrud.ru/employment/54>

Wpływ pandemii COVID-19 na zobowiązania umwone w świetle prawa rosyjskiego

Siła wyższa

Siła wyższa (*vis maior, force majeure*) jest usprawiedliwieniem dla naruszenia umowy/niewykonania zobowiązania.

Aby być uznanym za siłę wyższą zdarzenie musi być:

- ✓ **Nadzwyczajne** – musi wykraczać poza zwykły bieg zdarzeń i nie mogło być przewidziane aż do jego wystąpienia;
- ✓ **Nieuniknione** – w danych okolicznościach żaden należycie działający podmiot gospodarczy nie mógł uniknąć lub zapobiec wystąpieniu tego zdarzenia lub jego konsekwencjom;
- ✓ **Niemożliwe do przewyciężenia** – przewyciężenie obecnej sytuacji jest bardzo trudne dla dłużnika i niweluje korzyści ekonomiczne z transakcji.

Przykłady zdarzeń, które nie stanowią siły wyższej:

- ✓ brak niezbędnych funduszy/środków finansowych;
- ✓ brak na rynku towarów niezbędnych do wykonania zobowiązania;
- ✓ naruszenie obowiązków przez kontrahentów strony;
- ✓ niezgodne z prawem działania przedstawicieli strony.

Konsekwencje prawne siły wyższej

Co do zasady strona, która nie wypełniła zobowiązania lub wykonała je w sposób nienależyty, ponosi odpowiedzialność w przypadku winy. W relacjach B2B strona może być odpowiedzialna za naruszenie umowy niezależnie od wystąpienia winy.

Instytucja siły wyższej jest narzędziem pozwalającym **zwolnić dłużnika z odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy**. Siła wyższa nie pozwala na niewykonanie umowy w przyszłości.

Zastosowanie instytucji siły wyższej:

- ✓ Zwalnia dłużnika z odpowiedzialności (brak odszkodowania za szkodę i utracone korzyści, brak zapłaty kary umowne itp.);
- ✓ Nie uniemożliwia wierzycielowi zastosowania innych środków prawnych w odpowiedzi na naruszenie (np. odstąpienie od umowy);
- ✓ Nie rozwiązuje automatycznie umowy.

Klauzula umowna siły wyższej

- Siła wyższa jest w prawie rosyjskim normą dyspozytywną tj. może być wyłączona lub zmieniona wolą stron wyrażoną w treści umowy.
- Często praktyką, szczególnie w handlu międzynarodowym, jest wprowadzenie klauzul umownych określających co stanowi siłę wyższą w rozumieniu umowy, skutki wystąpienia siły wyższej i procedurę z tym związaną. Taka klauzula może np. nie obejmować skutków wystąpienia epidemii/pandemii.
- Do umowy może mieć zastosowanie Konwencja Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów, której Polska i Rosja są stronami. Co do zasady, Konwencja znajduje zastosowanie jeżeli podmioty z państw-stron Konwencji nie wyłączyły jej zastosowania. Art. 79 Konwencji określa zasady odpowiedzialności za niewykonanie zobowiązania z powodu przeszkody od niej niezależnej.

Konwencja Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów, sporządzona w Wiedniu dnia 11 kwietnia 1980 r.:

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19970450286>

Czy pandemia COVID-19 stanowi siłę wyższą?

- ✓ Rozstrzygnięcie w zakresie zaistnienia siły wyższej oraz jej wpływu na zobowiązania stron pozostaje w gestii sądu właściwego w danej sprawie. W przypadku sporu każda sprawa będzie oceniana indywidualnie, na podstawie konkretnych okoliczności i w świetle postanowień umowy. Dekret mera Moskwy z dnia 5 marca 2020 r. w zasadzie nie ma większego znaczenia i nie stanowi cennego dowodu.
- ✓ Obecnie w Rosji występują równoległe dwa kryzysy:
 - a) pandemia koronawirusa oraz;
 - b) spadek cen ropy i związana z nim dewaluacja rubla. Spadek cen ropy i dewaluacja rubla nie stanowi siły wyższej.
- ✓ Pandemia COVID-19 ma różne skutki dla podmiotów gospodarczych i obejmuje m.in. utratę klientów, niewykonywanie zobowiązań przez kontrahentów, spadek przychodu, niedostępność towarów na rynku. Wystąpienie wspomnianych skutków z dużym prawdopodobieństwem nie pozwoli na skorzystanie ze zwolnienia z odpowiedzialności na podstawie siły wyższej. Wydaje się, że w wielu przypadkach pandemia COVID-19 nie będzie kwalifikowana jako zdarzenie siły wyższej zwalniające kontrahenta z odpowiedzialności za naruszenie umowy.
- ✓ Pandemia może być potencjalnie siłą wyższą zwalniającą z odpowiedzialności jeżeli uniemożliwiła wykonanie zobowiązania niepieniężnego np. w związku z wprowadzonymi przepisami prawnymi ograniczeniami.

Rola Izby Handlowo-Przemysłowej Federacji Rosyjskiej

- Jest instytucją uprawnioną do wydawania certyfikatów potwierdzających wystąpienie siły wyższej na terenie Rosji w kontekście konkretnego stosunku umownego.
- W związku z pandemią COVID-19: certyfikaty wydawane są bezpłatnie; certyfikaty wydaje się zarówno w stosunku do umów zawieranych między podmiotami zagranicznymi i rosyjskimi kontrahentami, jak i umów zawieranych wyłącznie między rosyjskimi przedsiębiorcami.
- Obligatoryjne uzyskanie certyfikatu może być przewidziane postanowieniem umownym.
- Certyfikat nie stanowi substytutu wyroku sądowego rozstrzygającego o sile wyższej. Certyfikat może być dowodem wzmacniającym pozycję strony w sporze.

FAQ opracowane przez Izbę Handlowo-Przemysłową w związku z pandemią koronawirusa:

<https://tpprf.ru/ru/news/otkrytie-goryachey-linii-dlya-predprinimateley-i350961/>

Istotna zmiana okoliczności (*rebus sic stantibus*)

- Zgodnie z art. 451 rosyjskiego Kodeksu cywilnego istotna zmiana okoliczności stanowi podstawę do zmiany lub rozwiązania umowy. **Zmiana jest istotna - gdyby strony mogły ją racjonalnie przewidzieć, umowa w ogóle nie zostałaby przez nie zawarta lub została by zawarta na znacznie innych warunkach.**
- Istotna zmiana okoliczności to instytucja mająca podobne „źródło” dla swojego zastosowania, jednak różni się od instytucji siły wyższej. Siła wyższa zwalniająca z odpowiedzialności ma charakter retrospektywny, tj. dotyczy naruszenia umowy, które już miało miejsce. **W przypadku istotnej zmiany okoliczności, jeżeli strony nie mogą dojść do porozumienia w sprawie nowych ustaleń, sąd może zmienić stosunek umowny lub rozwiązać umowę.**
- Zastosowanie nadzwyczajnej zmiany okoliczności w związku z pandemią COVID-19 pozostaje przedmiotem kontrowersji. W szczególności można przewidywać, że pandemia nie doprowadzi do dostatecznie długotrwałej zmiany stosunków. Jeżeli instytucja znalazłaby zastosowanie to w każdym razie rosyjskie sądy będą zdecydowanie bardziej skłonne umowę rozwiązać niż ingerować w jej postanowienia.

Wygaśnięcie zobowiązania wskutek niemożliwości jego wykonania na podstawie aktu prawnego

- Zgodnie z art. 417 rosyjskiego Kodeksu cywilnego, jeżeli wskutek aktu normatywnego organu władzy publicznej lub samorządu terytorialnego wypełnienie zobowiązania staje się niemożliwe w całości lub w części, zobowiązanie wygasa odpowiednio w całości lub w części. Zobowiązanie wygasa bez interwencji sądu. Niemożliwość powinna mieć charakter **obiektywny i trwały**.
- Wygaśnięcie zobowiązania w żadnym przypadku **nie może prowadzić do bezpodstawnego wzbogacenia**.
- Dany przepis może mieć zastosowanie w pewnych sytuacjach, gdy akt prawny wydany w związku z pandemią całkowicie uniemożliwił wykonanie umowy (np. organizacja masowego wydarzenia, koncertu, konferencji w dacie, gdy obowiązywał zakaz przeprowadzania imprez masowych). **W większości przypadków ograniczenia wynikające z aktów wydanych w związku z pandemią mają charakter tymczasowy, co sprawia, że niemożliwość wykonania zobowiązania w zasadzie nie jest trwała.**
- Strona, która poniosła szkodę w związku z wydaniem aktu prawnego może żądać odszkodowania tylko wtedy, gdy akt był niezgodny z prawem i uznany za nieważny. W związku z tym, rosyjskie prawo nie zezwala na rekompensatę wyłącznie na podstawie faktu, że akt został wydany i wpływa na stosunek umowny / prawa stron.

Rekomendacje kancelarii

- Przeanalizuj swoje umowy i sprawdź, jakiemu prawu podlegają oraz czy zawierają klauzule dot. siły wyższej;
- Powiadom drugą stronę o niemożności wykonania zobowiązania lub o przewidywanym opóźnieniu w jego wykonaniu wraz z uzasadnieniem przyczyny;
- Należy dążyć do zmniejszenia szkód jakie mogą ponieść obie strony;
- Gromadź dowody potwierdzające, że naruszenie umowy było wywołane skutkami pandemii COVID-19 i nastąpiło z przyczyn od ciebie niezależnych;
- Prowadź dialog ze swoim kontrahentami i postaraj się polubownie doprowadzić do zmiany warunków umowy, jeżeli jest to konieczne dla prawidłowego jej wykonywania.

Wsparcie i ułatwienia dla przedsiębiorców w dobie pandemii

Ograniczenia w zakresie postępowań administracyjno-podatkowych

- Wstrzymanie wykonywania terenowych inspekcji podatkowych do 1 maja 2020 r. i wyznaczanie nowych inspekcji;
- Organizacja kontaktów między organami podatkowymi i podatnikami z wykorzystaniem środków zdalnego porozumiewania się (w tym organizacja wideokonferencji);
- Wyłączenie stosowania środków kontroli podatkowej związanych z bezpośrednim kontaktem z podatnikami i innymi osobami, rezygnacja z przeprowadzania przesłuchań, oględzin, kierowania wezwań do stawienia itp.;
- Moratorium na wszczęcie i przeprowadzenie do 1 maja 2020 r. kontroli kas fiskalnych oraz przestrzegania ustawodawstwa o kontroli walutowej do 1 maja 2020 r. Wyjątek: kontrola była już wszczęta a okres przedawnienia w związku z naruszeniem przepisów o kontroli walutowej upływa do 1 czerwca 2020 r.

Zarządzenie Federalnej Służby Podatkowej z dnia 20.03.2020 № ЕД-7-2/181@:
https://www.nalog.ru/rn77/about_fts/docs_fts/9685945/

Kogo dotyczą specjalne środki wsparcia podatkowego?

- **Małe i średnie przedsiębiorstwa (dalej: MŚP) wpisane do odpowiedniego rejestru.** Identyfikacja statusu MŚP:
 - ✓ Trzeba spełniać określone prawem kryteria: **limit dochodów** (120 mln RUB, 800 mln RUB, 2 mld RUB); **limit średniorocznej liczby pracowników** (15, 100, 101-250), **struktura kapitałowa** (udziały państwowe nie więcej niż 25%, udział osób prawnych nie będących MŚP, w tym zagranicznych osób prawnych – nie więcej niż 49%). Szczegóły: <https://rmsp.nalog.ru/qa.html?section=subjects>
 - ✓ Rejestr jest prowadzony i uzupełniany automatycznie na podstawie informacji zawartych w przesłanych deklaracjach podatkowych;
 - ✓ Możesz sprawdzić, czy Twoja firma jest wpisana do rejestru pod adresem: <https://rmsp.nalog.ru/>
 - ✓ Jeśli Twoja firma nie jest wpisana do rejestru, możesz wyjaśnić przyczyny takiego stanu rzeczy składając odpowiedni wniosek on-line pod adresem: <https://rmsp.nalog.ru/appeal-create.htm>
- **Przedsiębiorstwa z sektorów najbardziej dotkniętych obecną sytuacją gospodarczą:**
 - ✓ Transport lotniczy i samochodowy, działalność lotniska;
 - ✓ Sport, kultura i rozrywka;
 - ✓ Biznes turystyczny i hotelarski;
 - ✓ Gastronomia;
 - ✓ Wystawy i organizacja konferencji;
 - ✓ Usługi konsumenckie (naprawa, pranie i czyszczenie na sucho, salony fryzjerskie i kosmetyczne).

Postanowienie Rządu RF - wykaz sektorów najbardziej dotkniętych obecną sytuacją gospodarczą:
<https://www.economy.gov.ru/material/file/be6cf04db17a6caed6bfa9fd97684d7b/26032020.pdf>

Specjalne środki wsparcia podatkowego

- **Zmniejszenie łącznej stawki składki na ubezpieczenia społeczne z 30% do 15%.** Obniżona stawka obowiązuje **od 1 kwietnia 2020 r., dotyczy MŚP** i ma zastosowanie do wynagrodzenia przekraczającego wynagrodzenie minimalne (ok. 12 tys. RUB) i jest obliczana w następujący sposób: 10% do wypłaty na fundusz emerytalny i 5% na fundusz ubezpieczenia medycznego.
- Znacząco rozszerzono kompetencje rządu w sprawach podatkowych w 2020 r. **Na obecnym etapie rząd podjął m.in. następujące działania:**
 - ✓ Wydłużenie terminów płatności podatku (w tym podatek dochodowy od osób prawnych, jednolity podatek rolny, jednolity podatek uproszczony) o 3-6 miesięcy dla **MŚP wpisanych do rejestru na dzień 1 marca 2020 r.** i z sektorów najbardziej dotkniętych obecną sytuacją gospodarczą. Mikroprzedsiębiorstwa są uprawnione do odroczenia terminów płatności składek na ubezpieczenia społeczne o 4-6 miesięcy;
 - ✓ Wydłużenie terminy składania deklaracji (oprócz deklaracji VAT) podatkowych o 3 miesiące;
 - ✓ Zwieszenie trenowych kontroli podatkowych do 31 maja 2020 r. Ponadto, nie będzie blokowania rachunków bankowych.
 - ✓ Wprowadzenie dodatkowych podstawy do odroczenia płatności podatku: dla przedsiębiorstw z sektorów najbardziej dotkniętych obecną sytuacją gospodarczą, oraz dla przedsiębiorstw strategicznych przy spełnieniu dodatkowych wymagań.

Postanowienie Rządu RF z dnia 2 kwietnia 2020 r.:

<http://static.government.ru/media/files/kTj6vbMop2fN43iEZ16idfPSKriXYK5o.pdf>

Moratorium w zakresie wniosków o ogłoszenie upadłości

- Zgodnie z **art. 5 tzw. Ustawy Anty kryzysowej** kompetencje w zakresie wprowadzenia moratorium posiada rząd RF.
- W czasie moratorium sądy nie przyjmują wniosków wierzycieli o ogłoszenie upadłości dłużnika. Wnioski złożone przed datą wprowadzenia moratorium, o których przyjęciu sąd nie zdecydował do daty wejścia moratorium w życie zostaną zwrócone. Rozpatrywanie wniosków już złożonych jest zawieszone na czas moratorium, jeżeli sąd nie wszczął procedury upadłości na dzień wprowadzenia moratorium.
- Dłużnik nie jest zwolniony z długów. Zajęcia majątku dłużnika są zabronione i wstrzymane. Procedury egzekucyjne wobec dłużników wszczęte przed wprowadzeniem moratorium są wstrzymane (jednak zajęcie majątku nie ulega zniesieniu);
- Moratorium wprowadzono **3 kwietnia 2020 r. na okres 6 miesięcy dla określonej listy dłużników:**
 - ✓ Organizacje i indywidualni przedsiębiorcy, którzy najbardziej ucierpieli na skutek pandemii Covid-19 (przedsiębiorstwa z wybranych sektorów);
 - ✓ Organizacje o znaczeniu systemowym. Ostateczna lista takich organizacji zostanie zatwierdzona przez rząd;
 - ✓ Strategiczne przedsiębiorstwa i strategiczne spółki akcyjne zatwierdzone Dekretem Prezydenta Federacji Rosyjskiej,
 - ✓ Strategiczne organizacje, a także federalne organy wykonawcze zapewniające wdrożenie jednolitej polityki publicznej w sektorach gospodarki, w których działalność tych organizacji zatwierdzona jest odpowiednim Rozporządzeniem Rządu Federacji Rosyjskiej.

Moratorium w zakresie wniosków o ogłoszenie upadłości

- Federalna Służba Podatkowa opublikowała listę firm i indywidualnych przedsiębiorców, wobec których wprowadzono moratorium na ogłoszenie upadłości. Pełne archiwum można pobrać tutaj: <https://data.nalog.ru/files/covid19.zip>.
- Ponadto uruchomiono oddzielną usługę wyszukiwania przedsiębiorstw według numeru podatkowego (INN) lub numeru rejestracyjnego (OGRN) podatnika: <https://service.nalog.ru/covid/index.html#t=15861>

Ustawa Antykryzysowa:

<http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001202004010072>

Postanowienie Rządu RF dot. moratorium:

<http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001202004060020>

Szczególne środki ochrony najemców nieruchomości

Art. 19 Ustawy Antykryzysowej:

- W odniesieniu do umów najmu nieruchomości zawartych przed wprowadzeniem stanu podwyższonej gotowości lub stany alarmowego przez odpowiednie władze lokalne (np. W Moskwie reżim alarmowy został wprowadzony 5 marca 2020 roku), najemcom przyznaje się **prawo do żądania od właścicieli zawarcia dodatkowej umowy przewidującej odroczenie płatności czynszu określonej w 2020 r.** Dodatkowa umowa powinna zawarta w ciągu 30 dni od odpowiedniego wniosku najemcy. **Szczegółowe wymogi dotyczące warunków i harmonogramu odroczenia mają określa Postanowienie Rządu RF.**
- Ponadto, najemcom nieruchomości przyznaje się **prawo do żądania obniżenia czynszu w okresie 2020 r.** ze względu na niemożność korzystania z nieruchomości spowodowaną wprowadzeniem stanu podwyższonej gotowości lub stany alarmowego.

Szczególne środki ochrony najemców nieruchomości

Zgodnie z Postanowieniem Rządu RF odroczenie płatności czynszu:

- ✓ Dotyczy wyłącznie najemców będącymi organizacjami i indywidualni przedsiębiorcami, którzy najbardziej ucierpieli na skutek pandemii Covid-19 (przedsiębiorstwa z wybranych sektorów);
- ✓ Udzielane jest na okres począwszy od daty wprowadzenia stanu podwyższonej gotowości lub alarmowego do 1 października;
- ✓ Właściciele nieruchomości, którzy udzielili odroczenia będą mogli liczyć na środki wsparcia ze strony państwa w zakresie zapłaty podatku od nieruchomości za okres odroczenia. Na obecną chwilę takie środki nie zostały jeszcze przyjęte.

Postanowienie Rządu RF dot. warunków odroczenia płatności czynszu:

<http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001202004060005>

Inne rozwiązania dla przedsiębiorców

- Decyzją rady dyrektorów Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy (ZWZA) w spółkach akcyjnych w 2020 r. może być przeprowadzone w formie zaocznej. **Brak podobnych rozwiązań w stosunku do sp. z o.o.**
- Odroczone terminy końcowe dla przeprowadzenia ZWZA (o 3 miesiące) i Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w sp. z o.o (o 5 miesięcy). **W związku z powyższym, termin końcowy dla S.A. i sp. z o.o. to 30 września 2020 r.**
- Automatyczne przedłużenie terminów ważności licencji i pozwoleń w zakresie działalności reglamentowanej, które wygasają między 15 marca a 31 grudnia 2020 r. Automatyczne przedłużenie dotyczy tylko siedmiu rodzajów licencji i pozwoleń, w tym np. licencji na użytkowanie gruntu, a także państwowej rejestracji produktu leczniczego do użytku medycznego. W innych przypadkach określonych w Załączniku nr 2 do Postanowienia Rządu, odpowiedni organ może podjąć jedną z dwóch decyzji: 1) przeprowadzenie procedury weryfikacji spełnienia wymogów może zostać odroczone do 12 miesięcy; 2) kolejne potwierdzenie zgodności z obowiązkowymi wymogami uznaje się za rozpatrzone pozytywnie.

Ogólny plan rządowy wsparcia ekonomii:

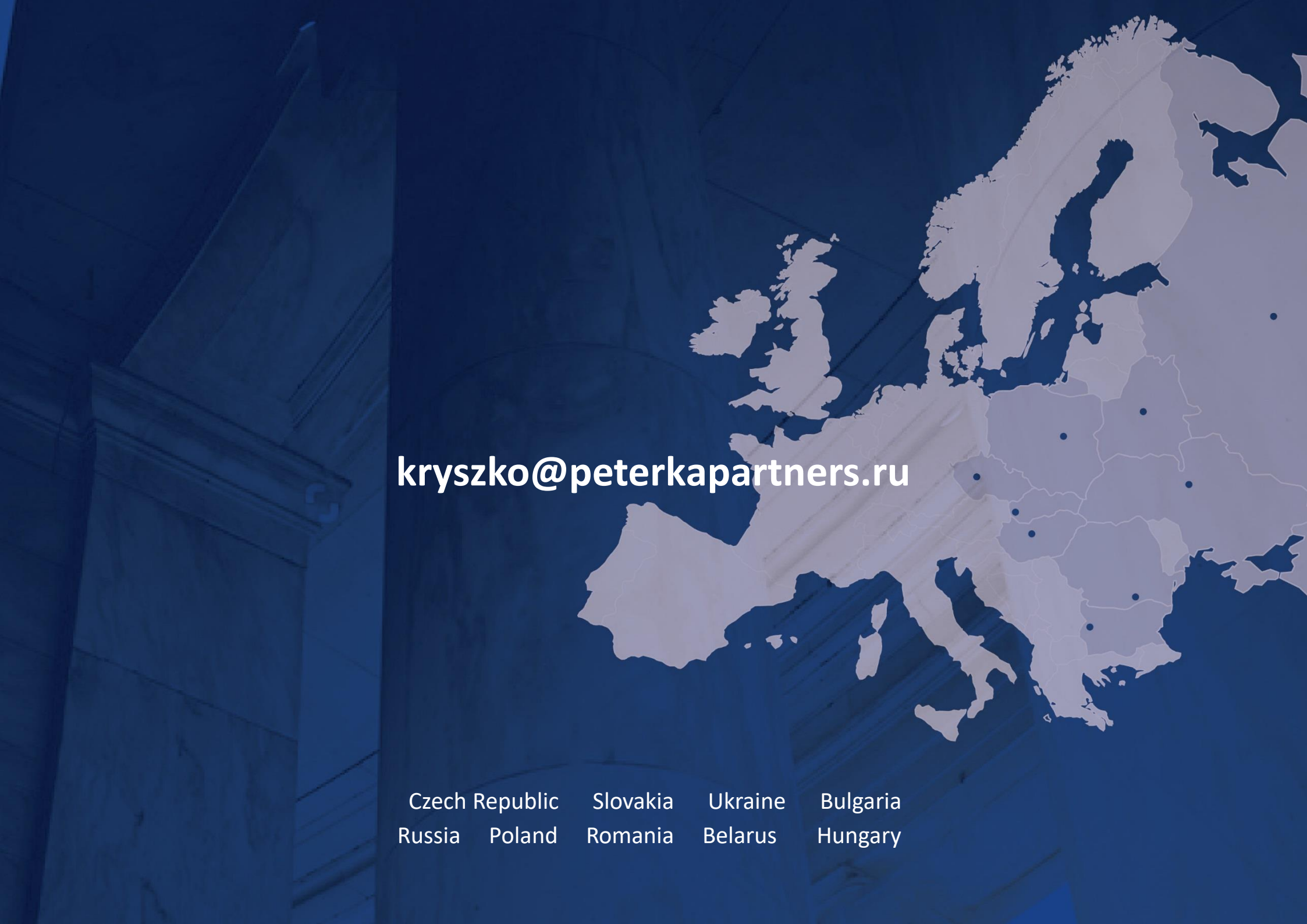
<http://static.government.ru/media/files/vBHd4YRxpULCaUNNTFLVpPSZbMCIA2Zq.pdf>

Ustawa dopuszczająca zaoczne ZWZA w 2020 r.:

<http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001202003180026>

Postanowienie Rządu RF z dnia 3 kwietnia 2020 r.:

<http://publication.pravo.gov.ru/Document/View/0001202004060049>

kryszko@peterkapartners.ru

Czech Republic	Slovakia	Ukraine	Bulgaria
Russia	Poland	Romania	Belarus
			Hungary